

CONSILIUL LEGISLATIV

Biroul permanent al Senatului

Bp. 67, 22 nov. 2023

AVIZ

referitor la Inițiativa legislativă a cetățenilor intitulată „LUNA IUNIE - LUNA IDENTITĂȚII CREȘTINE”

Analizând Inițiativa legislativă a cetățenilor intitulată „LUNA IUNIE - LUNA IDENTITĂȚII CREȘTINE”, formulată de un comitet de inițiativă în baza prevederilor Legii nr. 189/1999 privind exercitarea inițiativei legislative de către cetățeni, republicată, cu modificările ulterioare, și transmisă de împuternicitul comitetului de inițiativă, cu adresa înregistrată la Consiliul Legislativ sub nr. R833 din 11.04.2023, și făcând obiectul dosarului nr. D401/11.04.2023,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, cu completările ulterioare, și al art. 33 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ, cu modificările ulterioare, precum și al art. 3 alin. (2) din Legea nr. 189/1999, republicată, cu modificările ulterioare,

Avizează favorabil inițiativa legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Prezenta inițiativă legislativă a cetățenilor are ca obiect instituirea lunii iunie ca „Luna Identității Creștine”.

Potrivit Expunerii de motive, soluțiile legislative preconizate sunt argumentate prin faptul că *„având în vedere, în consecință, că patrimoniul spiritual, civilizația și istoria României sunt inextricabil ancorate și legate de creștinism, supunem spre dezbatere și aprobare Parlamentului României prezenta inițiativă legislativă, care după adoptare și promulgare, să contribuie la afirmarea, menținerea și dezvoltarea identității poporului român din perspectiva credinței*

creștine, facilitând contexte social-cultural-civice într-un anumit interval de timp, respectiv în cursul lunii iunie a fiecărui an, în care această identitate să fie expusă și manifestată public, realizându-se astfel o legătură organică între o realitate sociologică de substanță și aspectele formale, de manifestare publică a acestei identități, din perspectivă creștină interconfesională.”

2. Prin conținutul său normativ, inițiativa legislativă a cetățenilor face parte din categoria legilor ordinare, iar în aplicarea dispozițiilor art. 75 alin. (1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Menționăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Semnalăm că pentru o inițiativă legislativă a cetățenilor având conținut similar cu cel al prezentei inițiative, formulată în baza prevederilor Legii nr. 189/1999 privind exercitarea inițiativei legislative de către cetățeni, republicată, cu modificările ulterioare, înregistrată la Consiliul Legislativ sub nr. R287 din data de 6.02.2023, pentru care s-a constituit dosarul nr. D107/6.02.2023, a fost emisă de către Consiliul Legislativ Nota de restituire nr. A66/20.02.2023.

5. Având în vedere că măsurile preconizate la art. 7 au implicații asupra bugetului de stat, sunt incidente prevederile art. 111 alin. (1) teza a doua din Constituția României, republicată, privind solicitarea unei informări din partea Guvernului, precum și dispozițiile art. 15 alin. (1) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, referitoare atât la obligativitatea întocmirii unei fișe financiare, cu respectarea condițiilor prevăzute la art. 15 din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010, republicată, cât și la obligativitatea precizării surselor de acoperire a majorării cheltuielilor bugetare.

În acest sens, precizăm că, la pct. 71 din considerentele Deciziei nr. 643/2020, Curtea Constituțională a constatat că, *„Neîndeplinirea obligației solicitării fișei financiare conduce, în mod firesc, la concluzia că la adoptarea legii s-a avut în vedere o sursă de finanțare generală și lipsită de un caracter obiectiv și real, astfel că au fost încălcate prevederile constituționale cuprinse în art. 138 alin. (5) referitoare la stabilirea sursei de finanțare. Ca atare, cheltuielile preconizate prin textele de lege criticate grevează asupra bugetului de stat, adoptarea lor ar fi fost posibilă doar după stabilirea sursei de*

finanțare în condițiile Legii fundamentale și după solicitarea fișei financiare de la Guvern.”

6. Analizând conținutul inițiativei legislative a cetățenilor, semnalăm că potrivit art. 6 din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, proiectul de act normativ trebuie să instituie reguli necesare, suficiente și posibile care să conducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă.

Astfel, referitor la Luna Identității Creștine, se utilizează expresii care nu conferă textului un caracter normativ, precum „*are ca obiectiv*” - la **art. 2**, „*desemnează o perioadă specifică de timp dintr-un an*” - la **art. 3**, „*recomandă și încurajează manifestări cetățenești*” - la **art. 4**, „*este desemnată să prezinte cetățenilor României oportunități pentru a învăța*” - la **art. 5**, respectiv „*este desemnată să contribuie la unitate, armonie și înțelegere între toți locuitorii țării*” - la **art. 6**.

Totodată, formularea „*pot contribui cu sprijin logistic și/sau de altă natură*”, utilizată la art. 7, nu are caracter imperativ, nu instituie obligații în sarcina autorităților administrației publice centrale sau locale sau a altor subiecți de drept, ci este redactată sub forma unor recomandări, rămânând la aprecierea entităților anterior menționate în ce măsură vor pune în aplicare dispoziția preconizată. Astfel, sunt încălcate dispozițiile art. 8 alin. (2) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora, prin modul de exprimare, actul normativ trebuie să asigure dispozițiilor sale un caracter obligatoriu.

Caracterul pur declarativ al inițiativei legislative a cetățenilor, prin care nu se constituie în mod efectiv drepturi și obligații, este de natură să determine ambiguități cu privire la efectele pe care legea le-ar putea produce.

Prin urmare, apreciem că, sub aceste aspecte, inițiativa legislativă a cetățenilor este susceptibilă a încălca prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție, în componenta referitoare la calitatea legii, prin raportare la art. 3 alin. (1) coroborat cu art. 52 alin. (1) din Legea nr. 24/2000.

Caracterul normativ al legii impune stabilirea unor dispoziții exprese referitoare la drepturi și obligații ce trebuie stabilite în sarcina destinatarilor normei juridice, dar și a consecințelor nerespectării acestor obligații, prin instituirea de sancțiuni.

7. Sub rezerva celor exprimate la pct. 6 *supra*, semnalăm că inițiativa legislativă a cetățenilor poate fi îmbunătățită și din punctul de vedere al respectării normelor de tehnică legislativă, astfel:

a) referitor la **Expunerea de motive**, semnalăm că aceasta este sumară și nu respecta structura instrumentului de prezentare și motivare prevăzută la art. 31 din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, nu sunt clar prezentate cerințele care reclamă intervenția normativă, cu referire specială la insuficiențele și neconcordanțele reglementărilor în vigoare, nici finalitatea reglementărilor propuse, cu evidențierea implicațiilor pe care reglementarea propusă le are asupra legislației în vigoare, și nici măsurile de implementare a soluțiilor legislative preconizate;

b) pentru asigurarea unității în redactare cu alte acte normative similare, recomandăm reformularea **titlului**, astfel:

„*Lege pentru instituirea lunii iunie ca Luna identității creștine*”;

c) la **art. 1**, pentru realizarea unității terminologice cu titlul și cu art. 2-6, este necesară eliminarea sintagmei „*în România*” din expresia „*Luna Identității Creștine în România*”.

Având în vedere cele de mai sus, precum și pentru o exprimare specifică stilului normativ, recomandăm reformularea textului, astfel:

„*Art. 1. - Se instituie luna iunie ca Luna identității creștine.*”;

d) la **art. 7**, semnalăm că, prin gradul mare de generalitate, sintagma „*sau de altă natură*”, este improprie stilului normativ, fiind necesară reformularea acesteia, astfel încât să fie prevăzute în mod expres contribuția vizată.

PREȘEDINTE
[REDACTED]
Florin STORDACHE
[REDACTED]

București
Nr. 416/25.04.2023